

A decorative graphic featuring two white scrolls with gold-colored handles, positioned horizontally. Between the scrolls is a central banner with ornate, symmetrical flourishes above and below it. The banner contains the title text.

תורת הרי"ף

ביאורים, פנינים, מוסרים והודושים משיעורי
האדמו"ר רבי יאשיהו פינמל שליט"א
לפרשת השבוע

A decorative flourish consisting of a central horizontal line with ornate, symmetrical scrollwork on either side.

פרשת א

פרשת בא

"וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה בֹּא אֶל פְּרַעֲהוֹ"

במכת חושך נשברה טומאתו של פרעה
שעשה עצמו כאלה

מוזבא בוזהר הקדוש על פרשת השבוע (לי, ניא) שרבי שמעון בר יוחאי אומר לתשעת תלמידיו, וביחד איתו היו עשויה צדיקים מוחממים האחדא רבא, שכתבו את הוזהר הקדוש. קורא רבי שמעון לתלמידים האומר להם בואו האגלה לכם סודות שאחך לא שמעתן. דברים קדושים מאד. וכך אומר להם כתוב על הפס' "בֹּא אֶל פְּרַעֲהוֹ כִּי אָנֹכִי הִקְבַּחְתִּי אֶת לְפִי" היה צריך לחיות כתוב "לך אל פרעה", אדם רוצה לשלוח משהו לעשות משהו הוא אומר לו לך תעשה, רוצה שיקנה עבורו משהו, הוא אומר לך תקנה. והיה צריך לומר לך אל פרעה, הלשון "בֹּא אֶל פְּרַעֲהוֹ" לא מתאימה, אפשר להגיד בוא אלי ולא לומר לך אלי בצורה של בוא אלי, אם כך מה זה "בֹּא אֶל פְּרַעֲהוֹ"?

עונה רבי שמעון בר יוחאי, מתי שהקב"ה רוצה לשלוח את משה רבנו לפרעה, משה רבנו פחד שהטומאה של פרעה לא תשפיע לרעה עליו, פרעה היה השיא של

הכזמאנה והגיע למקום הנמוך ביותר שאין לו שמי. לכן אמר רבי שמעון בר יוחאי הקב"ה אמר למשה רבנו בוא אל פרעה, אני הולך איתך ובוא נלך ביחד אל פרעה, השכינה הקב"ה כביכול נכנס בתוך משה רבנו בצורה חזקה ביותר ואומר לו בוא נלך יחד לפרעה, אתה לא הולך לבד.

כדי לשלוח את משה רבנו לבד לפרעה היה צריך לומר לך אל פרעה, הקב"ה אמר לו בוא אל פרעה אני הולך איתך, כי אם תלך לבד הטומאה והדברים הרעים שיש לפרעה זה ישפיע עליך וזה מסוכן, איפה שיש אנשים לא טובים כל קשור איתם זו השפעה שלילית ורעה ביותר. לכן הקב"ה אמר לו בוא, שאני הולך איתך ביחד אל פרעה ומשה רבנו הולך אל פרעה.

אומרים רבותינו הקדושים, עשר מכות היו במצרים ממכת דם מלמעלה ועד למטה מכת בכורות, מכת דם הייתה המכה הקלה ביותר ואז יורדים למכת צפרדע שהייתה יותר קשה ואח"כ כימים וכו' עד לתחתית מכת בכורות שהייתה הקשה ביותר, ככל שהמכות ירדו למטה הם נהיו יותר בכוחות וקשות. כמו אדם שרוצה ללחוץ משהו הוא מתחיל בלחץ קל, לא מסתורד הוא מרים את הלחץ עוד ועוד עד שהלחץ נהיה יותר קשה, כך גם המכות ככל שהמכות ירדו ממכת דם למטה נהיו יותר קשות עד שהגיע למכה האחרונה שהייתה הקשה מכולן מכת בכורות. שואלים רבותינו למה הקב"ה טען עשר מכות בארץ מצרים, למה לא

נתן עשרים ושיש כמניין שם הרי"ה, למה לא חמש או שלשים, למה דוקא עשר מכות המצרים קיבלו? אלא אמרים רבותינו יסוד גדול, המשנה אומרת (אבות ה, א) "בעשורה מאמרות נברא העולם" וביחוד עם עשרה מאמרות יש גם את עשרת הדברות מצד הקדושה, וכנגד עשרה מאמרות תעשרת הדברות יש עשר כוחות של טומאה אחד כנגד השמי, "זה לענות זה עשה האלילים" (קדמות ג, ח). כנגד דברה אחת בעשרת הדברות, יש מאמר אחד שדקב"ה ברא בו את העולם וכנגדו כוח אחד של טומאה. אבל במכות שקיבלו המצרים שהיו מוחלק אל הכבד, מכת דם שהייתה תקלה וחלשה מבין המכות היא לא כנגד "קראשית קרא אלילים" (בראשית א, א) שהיה המאמר הראשון בבריאת העולם או כנגד "אנכי ה' אלוקיך אשר תצאתיך מארץ מצרים" (שמות ג, ב) שהיא הדברה החשובה והכבדה בעשרת הדברות. אכן כך זה לא שקול אחד כנגד השמי, אלא צריך להפוך את סדר המכות שהדברה הראשונה החשובה "אנכי ה' אלוקיך" והמאמר הראשון "קראשית קרא אלילים" הם כנגד המכה האחרונה מכת בכורות. ומכת דם שהיא העליונה בסדר המכות היא כנגד הציורה האחרונה בעשרת הדברות והמאמר האחרון במאמרות.

על פי זה אפשר לומר יסוד גדול, והיכור האחרון בין משה רבנו לפרעה היה בזמן מכת חושך, אנו חאים שבפמישה הווי קורה דבר קשה ביותר. משה רבנו הולך

לדבר עם פרעה, שלשה ימים היה חושך אבל עוד לא עלטה כבדה ביותר כי מכת חושך הייתה בשתי דרגות, בהתחלה חלשה ובהמשך חזקה יותר. משה רבנו אומר לפרעה לשחרר את בני ישראל, פרעה לא מסכים ואומר למשה "לך מעלי השקמו לך אל תקף ראות פני כי ביום ראותך פני תמות".

ואז בתוך הבית של פרעה במכת חושך, שלא כבכל המכות בזמן שמשה רבנו קיבל נבואה היה יוצא מדוך לארץ מצרים שהייתה מלאה בגילולים וטומאה, פה במכת חושך בביתו של פרעה במעם הראשונה משה רבנו אומר שתהיה מכת בכורות "מה אָמַר ה' קָצַת הַלַּיְלָה אֲנִי יוֹצֵא מִדֶּחַךְ מִצְרָיִם. מִתּוֹךְ כָּל בְּכוֹר בְּאֶרֶץ מִצְרָיִם מִבְּכוֹר פְּרֹעֶה הַיּוֹשֵׁב עַל מִסְבֵּהוֹ אֶשְׂדֵּי אֶתֵּר הַדְּרִיזִים וְכֹל בְּכוֹר בְּהֵמָה". משאלת השאלה למה בכל המכות משה רבנו יצא והתנבא מדוך למצרים ופה במכת בכורות עמד בביתו של פרעה ואומר לו על מכת בכורות?

אלא כמו שאמרנו, תשע מכות היו להפחית את כוח היצר הרע, כוח הטומאה. מכת דם הפחיתה קצת צמרדיע עוד וכן הלאה כל מכה הפחיתה והפחיתה עד מכת חושך שטומאטו של פרעה נחלשה מאוד. במכת חושך שהיא כנגד הדברה השניה "לא יהיה לך צללים אַנְוָיִם עַל פְּנֵי" ולפני מכת בכורות שהיא כנגד "אֲנֹכִי ה' אֱלֹהֶיךָ". פרעה שנעשה עצמו אלוה הרגיש שכוח נחלש מאוד ומשה רבנו שובר לו את הטומאה

שלו ומכמע את היצר הרע, התחיל להתנהג באלימות כלפי משה ואומר לו "הֲשִׁקְמוּ לָךְ אֵל תִּקְפוּ רֵאוֹתַי פְּנִי". כשרואה משה רבנו שפרעה נחלש במכת החשך יש לו כוח להזהיר את פרעה בביתו על מכת בכורות שזאת כנגד "אֱלֹהֵי ה' אֱלֹהֶיךָ" וכנגד "בְּרֵאשִׁית בְּרֵא אֱלֹהִים" לכן משה רבנו לא יוצא מתוך לעיר ומתגבא בביתו של פרעה על מכת בכורות כי ראה שכוחו נחלש במכת חושך ועוד רגע נחרימים כל העשר כוחות טומאה של פרעה שזיו כנגד עשרת הדברות ועשורה מאמרות.

"אִלֵּל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֹא יִתְרַץ קִלְבִּי לְשׁוֹן"

אדם שעושה תשובה על לשון הרע
שדיבר משכוח מהשומעים את הלשון
הרע

מוכא בפרשת השבוע "אִלֵּל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֹא יִתְרַץ קִלְבִּי לְשׁוֹן" ותגמרא אומרת (סוסיס קת) ואמר רב ששת משום ר"א בן עזריה כל המטטר לשון הרע וכל המקבל לשון הרע וכל המעיד עדות שקר בחיוב ראוי להשליכו למלכים. וידוע שהתורה הקדושה אומרת שבני ישראל בארץ מצרים לא היה ביניהם לשון הרע. לכן "אִלֵּל בְּנֵי

ישראל לא יתרחץ קלב לשט"י כי לא היה באפי אהד לשון הרע כי הם תיקנו את עצמם מעוון זה. ידוע כמה צריך להיזהר מלשון הרע, אין דבר המורד וקשה יותר מלשון הרע, לשון הרע זה התורבן התורס הגדול ביותר שיש האנשים מאבדים את כל חייהם מלשון הרע.

יש יסוד גדול שאומר רבי יואל מסאטמר, אדם שדיבר לשון הרע עשה חורבן גדול ואם אתה כן הוא עשה תשובה, הקב"ה סולח לו על הלשון הרע. אבל שואל רבי יואל מסאטמר אותו אדם שדיבר לשון הרע אנשים שמעו את זה וקיבלו את הלשון הרע, אז איך יכול להיות שהקב"ה יקבל את התשובה שלו הרי הרע שהוא עשה עדיין נשאר בעולם, הוא אמר על פלגי שהוא איש לא טוב אז איך הקב"ה יקבל את התשובה שלו וכפר לו?

מתוך רבי יואל האומר, אדם שדיבר לשון הרע וחזר בתשובה על הלשון הרע שדיבר, כל מי ששמע ממנו לשון הרע מאותו אדם וכל לשון הרע שיצא ממנו. אנשים ששמעו ממנו שוכחים מזה או לא מאמינים לזה יותר. לכן ברגע שאדם עשה תשובה על הלשון הרע שדיבר הוא גורם שכל האנשים ששמעו ממנו את הרע הזה לא יאמינו וישכחו מאותו רע. לכן האדם ישתדל לעשות תשובה חזקה על לשון הרע, כי בכך מתקן את העול הגדול שעשה לאנשים.

”וְגַם עָרַב רַב עִלָּה אִתָּם וְהָאֵן וּבָקָר סִקְנָה כְּבֵד סֵאד”

מצוות הצדקה שומרת על כספם וממונם
של עם ישראל

מובא במכילתא (יב טו) בפרשת השבוע ”וְגַם עָרַב רַב עִלָּה אִתָּם וְהָאֵן וּבָקָר סִקְנָה כְּבֵד סֵאד” עליהם אמר הקב”ה לַעֲבָדָהֶם ”וְהַנְּזָרִי כֵן הָאֵן וּבָקָר שֶׁיֵּשׁ בְּהוֹל” עם יִצְחָקוֹן מִתְחַזְּקִים אֵיךְ מִמְּלֶאכֶן סִקְנֵי וְהָאֵן דְּבָרֵי הַמְכִילָתָא תַּמּוּדָהִים מֵאֲדָר מַה הַפִּירוּשׁ וְגַם עָרַב רַב עִלָּה אִתָּם הָאֵן וּבָקָר

אלא אפשר לפרש ולומר יסוד גדול, ידוע מה שאנומרים לנו רבותינו הקדושים (מיש ששאל אהו ג יז) שמי שיש לו כסף ולא נותן צדקה לבסוף יאבד את ממונו ולא ישאר לו. אם כך הכוח והשמירה על הכסף של האדם זו הצדקה שהוא נותן, מי שלא נותן צדקה בסוף כל מה שיש לו יאבד לו. וכך אנו עוקבים אחרי הדבר שנים רבות, הרבה אנשים ראינו אותם עם עשר גדול והיו קשים בענייני צדקה ושמרו את העושר, פראונו בא אדם אחד ולקח את כל כספם. אבל אנשים שנתנו צדקה גם אם היה נראה שנחסרו להם, הקב”ה אף פעם לא עיב אותם ולא נטש אותם, בזמנים הקשים ביותר השם נטק להם שמע גדול.

הסגולה הגדולה ביותר לשמור על הממון זו הצדקה, יותר קשה להיות עשיר ולאבד את הכסף מאשר שאדם תמיד יהיה עני, אדם שהמיד עמי מהמחדד לדעת איך לחיות עם החיים של אים, אבל אדם שפעם היה עשיר האיבד את כספו זה קשה מאוד יותר קל להיות תמיד פשוט ולא עשיר שבין רגע נהיה עני, כי להיות עשיר ופתאום עני זה הדבר הקשה ביותר.

אם כך, הקב"ה נתן שפע גדול לבני ישראל כשיצאו ממצרים וכמו שהתורה אומרת "וְהַגְּלִישִׁים יָעַל בְּךָ יִשְׂרָאֵל מִכָּאֵרֶץ מִצְרָיִם" (שמות יג, יד) עלו המצרים עם כסף הזהב, וכל אחד שיצא ממצרים אומרים רבותינו (בסוהת ה) שלכל יהודי שיצא ממצרים היו תשעים חמורים טעונים בכסף הזהב, נשאלת השאלה כל בני ישראל היו עשירים גדולים, כדי שהכסף שלהם ישמר ולא יאבדו את הכסף הם צריכים לתת צדקה, אז למי יתנו צדקה שישמר להם הכסף?

אז חשבו לזקק ולומר ע"פ המכילתא, הקב"ה נתן לכל יהודי שיצא ממצרים עשר רב, העריב רב שיצאו איתם ממצרים התגייחו ולהם לא היה כסף הזהב. מני שעלו עם ישראל ממצרים לא היה להם למי לתת צדקה כי כולם היו עשירים, רק לערב רב שהתגייחו והיו עניים. הצדקה חזו שנתנו לערב רב היא ששמרה על הכסף והזהב של עם ישראל מהבטחת הקב"ה לאברהם אבינו "וְיָצֵא מִדֶּעַי קִי שֶׁר יִהְיֶה יִרְמְיָהוּ בְּאֶרֶץ לֹא לָהֶם וְשָׁבְרוּם וְעָמוּ אֲנִי אֶרְבֶּעַ נְאֻמוֹת שְׁמֹר" (בראשית טו, יג) כשיצאו ממצרים

שלא יאבד. אם כך חלק מהזכות של הניס שהקב"ה נתן את השפיע לעם ישראל, שיהיו גם את הערב רב שיהיה למי לתת את הצדקה.

לכן האדם צריך לדעת יסוד גדול ולהקפיד, אם הוא מהותן את ילדיו בשופע גדול ובשמחה עליו לדאוג גם לעזור ליחוס שהתחנך. אדם שקונה לעצמו דבר כלשהו, צריך לעזור ולעשות חסד עם אדם אחר באותו משקל. כל דבר שאדם עושה וכנגד עושה גם חסד, יהיה לו בזה ברכה גדולה. אדם שמעשה את כספו, הקב"ה שומר לו את הכסף שלו. אדם שעושה דברים ושומר את זה רק לעצמו, כסוף יאבד את הכל.

הקב"ה מוציא את בני ישראל ממצרים כשכולם עשירים, אין למי לתת צדקה חוץ מהערב רב שעלו איתם, הערב רב מתגיידים והם עניים, עם ישראל נתון להם צדקה וזו הסגולה לשמירה על הכסף של עם ישראל שלא יאבדו את כספם, כי מתי שאדם נתון צדקה הקב"ה שומר ומגן על האדם ויש לו ברכה במעשי דיו.

"וְלִמְעַן תִּסְפֹּר בְּאָזְנֵי בְנֵי וְכוּן בְּנֵי אֶת אֲשֶׁר הִתְעַלְלָתִי בְּמִצְרַיִם"

סופם של הרשעים גם לאכול את מה
שבישלו גם לקבל מלקות וגם לשלם על
זה

מובא בפרשת השבוע "וְלִמְעַן תִּסְפֹּר בְּאָזְנֵי בְנֵי וְכוּן בְּנֵי אֶת אֲשֶׁר הִתְעַלְלָתִי בְּמִצְרַיִם" ורש"י על הפסוק אומר שחוקתי כמו כי התעללת בי. ידוע מה שמובא במדרש (מכילתא ב. יז) משל מה שעשה הקב"ה לפרעה ולמצרים לאדם גדול שעשה סעודה גדולה ושלה את העבד שלו לקטת דג, הלך העבד וקנה דג מקולקל. כשבאו להגיש את הדג ראו שהדג מקולקל, אמר האדון לעבד יש לך ג' זדכים לפטור את עצמך מזה, הדרך הראשונה לשלם מאה מטבעות כסף, השנייה לקבל מאה מלקות והשלישית לאכול את הדג.

אומרים רבותינו, התחיל העבד לאכול את הדג, אכל תשעים אחוז מהדג ולא יכל להמשיך לאכול. אמר אדון תן לי מלקות, התחילו לתת לו מלקות. אחרי תשעים מלקות אמר אדון תעצרו, אני לא יכול לסיים את המאה מלקות, אני אשלם את הכסף. בסוף יצא שהעבד הזה גם אכל את הדג, גם קיבל מלקות וגם שילם את הכסף ועל זה נאמר אכל לקח ושילם.

וחה מה שעשה הקב"ה לפרעה, פיעה כל מה שעשה לבני ישראל גם אבל, גם קיבל את המלקות וגם שילם, שחרד את בני ישראל בכסף גדול וכל הטוב שבעולם. חה מה שהקב"ה עושה לרשעים גם לאכול, גם לקבל את המכות וגם לשלם. מתי שאדם הולך בדרך השם חסד'י יסובבנו, הקב"ה מציל את האדם מכל דבר רע והאדם רק הולך ומתעלה מחיל אל חיל.

**בְּנִעְרֵי אֶזְקֵינִי נֶלֶךְ בְּבָיִת אֶבְנוֹתַי
בְּצֹאנֵנוּ אֶבְקַרְטֵנוּ נֶלֶךְ כִּי חַג ה' לֵנוּ**

האדם צריך להקפיד על חינוך ילדיו שיהיו
בחברה טובה ולא ילמדו ממעשים לא
הגונים

האדם צריך להשתדל בכל כוחו על חינוך הילדים, חינוך הילדים זה אחד הדברים החשובים שיש. אדם שח"ו לא משקיע בחינוך הילדים זה חורבן גדול לחור דורות, וכך אנו אתמדים בהגדה של פסח "ואת עמלנו אלו הבנים" העמל של האדם איפה שהוא צריך לשים את כל כוחו זה בחינוך הילדים. אם נסתכל בפרשת השבוע נראה דבר של פלא גדול, משה רבנו אומר

לפרעה "בְּקַרְיֵנוּ וּבְקַשְׁנוּ נִלְךְ בְּבִיטוֹ וּבְבַחְתָּנוּ קָצַחְנוּ וּבְקַדְרוֹ נִלְךְ פִּי חַג ה' לֵטִי".

צריך להקשות הרי כל מילה שכתובה בתורה היא מזויזקת ביותר ויש בה לימוד גדול, משה רבנו אומר "בְּקַרְיֵנוּ וּבְקַשְׁנוּ נִלְךְ בְּבִיטוֹ וּבְבַחְתָּנוּ" ההסדר בפסוק הוא לא סדר נכון, היה צריך לומר "בבטנו במרטו ובבחתנו" למה משה רבנו מזכיר קודם את המעשים ולידם את הזקנים ורק אח"כ את הבטים והבחות?

אלא אנלי אפשר לפרש כך, חז"ל אומרים לנו "וְהַקְדָּשִׁים עָלוּ בְּכִי יִשְׂרָאֵל סַאֲרָךְ טַהֲרִים" (שמות ג' י"ז) על כל אחד שיצא ממצרים מתו חמישה יהודים, והלו שמתו היו יהודים שלא הלכו בדרך השם. אם כך היו הרבה נערים יתומים שההורים שלהם מתו כי לא הלכו בדרך השם, והם היו נערים מלשון ערשים מעשי נעוזה כי היו לא כ"כ מחתכים ולא הולכים בדרך השם. לכן משה אומר לפרעה "בְּקַרְיֵנוּ וּבְקַשְׁנוּ" המעשים המקולקלים ילכו ליד הזקנים שיהנובו אותם וילמדו אותם איך להתנהג, ישמרו עליהם שלא יהיו לבד, ולא ילכו ליד הבנים והבנות כדי שלא ילמדו מהמעשים ויתקלקלו.

לכן צריך לדעת יסוד גדול, האדם צריך להקפיד ולהיזהר באיזו חברה הילדים שלו נמצאים, ליד מי הם הולכים. שהילדים שלו לא ילכו ליד ילדים מקולקלים, שלא הולכים בדרך השם, כי כל מה שהילדים שלו

רהאים זה מה שהם עושים. **בְּקִיּוֹת וּבְקִיּוֹת הַגְּעוּזִים** צריכים ללכת ליד הזקנים שידגבו אותם ויתנהגו איתם בדרך להחזיר אותם למוטב, או"כ **בְּקִיּוֹת וּבְבִמְתָנָם** שלא יתערבו עם הילדים המקולקלים.

**"וְעָתָה שָׂא כֹּחַ הַסְּאֵתִי אֶךְ הַפַּעַם וְהַעֲמִידוּ
לִּי אֱלֹהֵיכֶם וְיִסֵּר מִעָלַי רַק אֶת הַסְּוֹת הַהֵא"**

הקב"ה לא סולח לאדם שפוגע בחבירו
עד שירצה אותו

אנחנו רהאים בפרשת השבוע **"וַיִּסְמְדוּ פְרַעֲה לְקוֹרֵא לְמִשְׁחָה וּלְאֵתֵיץ וַיֹּאמֶר הַסְּאֵתִי לִּי אֱלֹהֵיכֶם וּלְכֶם. וְעָתָה שָׂא כֹּחַ הַסְּאֵתִי אֶךְ הַפַּעַם וְהַעֲמִידוּ לִּי אֱלֹהֵיכֶם וְיִסֵּר מִעָלַי רַק אֶת הַסְּוֹת הַהֵא"** רהאים פה סתירה בדברים של פרעה, מצד אחד הוא אומר למשה ואהרן שהוא חטא לקב"ה ולהם, ואח"כ הוא מבקש ממשה ואהרן שיסלחו לו ושיבקשו מהקב"ה שיסלח לו ותודי המכה מעל ארץ מצרים.

צריך להקשות אם פרעה אומר שהוא חטא לקב"ה ולהם, אז מדוע הוא מבקש מהם לסלוח לו ושהם יבקשו מהקב"ה שיסלח לו ויוריד את המכה מעליו.

הרי אם הוא מבקש כי חטא לקב"ה, שיגיד אני מבקש סליחה מהקב"ה ומכם, ולא יאמר חטאתי להשם ואני מבקש סליחה מכם ואתם תבקשו סליחה מהקב"ה, אלא חטאתי להשם ואני מבקש סליחה, חטאתי גם לכם ואני אבקש סליחה גם מכם. אם כך מדוע הוא מבקש סליחה קודם מהם הרי הקב"ה לפני כל דבר, הרי משה ואהרן בסוה"כ הם שליחים של הקב"ה, אז מדוע מבקש מהם קודם סליחה ואח"כ מהקב"ה?

אלא אפשר לפרש ולומר יסוד גדול, המשנה אומרת (ויטאת ט) עֲבֹדוֹת שֶׁבִין אָדָם לְמִקְוָם, יוֹם הַקַּפָּרִים מִכֶּסֶף. עֲבֹדוֹת שֶׁבִין אָדָם לְחֵבֶרֶת, אִין יוֹם הַסְּפָרִים מִכֶּסֶף עַד שֶׁקָּרָעָה אֶת הַבֹּרֶת. וְנִבְרָא אֶת הַדְּבָרִים, לַזְּכוּת הַבְּרִית מְחוּלָקִים לְשֵׁי הַצֵּאִים הִ' הַבְּרִית רֵאשׁוֹנוֹת בֵּין אָדָם לְמִקְוָם לְקַבֵּי'הוּ הִ' דְּכָרוֹת שְׁנוֹת בֵּין אָדָם לְחֵבֶרֶת. הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה אֹמֶרֶת אָדָם שַׁעֲשֵׂה עֲבִירָה בֵּית לִבִּין הַקַּבֵּי'הוּ גַם עֲבִירָה בֵּית לִבִּין בְּשׂוֹר וְדָם, הַקַּבֵּי'הוּ לֹא מִחַל וְלֹא מִלַּחַל עַל הַעֲבִירוֹת שֶׁבֵּית לִבִּין הַקַּבֵּי'הוּ עַד שֶׁקֹּדָם יִבְקֹשׁ מִחִילָה מִחֵבֶרֶת.

אדם לא יכול להיות צדיק בינו לבין השם ולפגוע באנשים, אדם צריך לדעת אם הוא פוגע באנשים הקב"ה לא יסלח לו עד שידצה את חבירו, אדם לא יכול לומר אני אבקש סליחה ומחילה מהקב"ה ומה שפגשתי באנשים אני לא אבקש על זה מחילה, כי הקב"ה לא ימחל ויסלח לו עד שידצה את חבירו, אין מציאות להסתדר עם הקב"ה ולא להסתדר עם אנשים אלא עד שידצה אותם ויבקש מהם סליחה.

אם כך אפשר לפרש אותו דבר גם פה, פרעה ידע שחטא לקב"ה זה בין אדם למקום, אבל מה שחטא וביזה את משה האהרן זה בין אדם לחבירו ההקב"ה לא יסלח לו על בין אדם למקום עד שיתקן את בין אדם לחבירו. לכן עמד פרעה שהיה חכם וידע איך מתנהגים האמר קודם כל חטאתי לך ולכם, ואני מבקש קודם שאתם תסלחו לי שיהיה בין אדם לחבירו נקי ומתוקן ואז אבקש סליחה מהקב"ה שיסלח לי על בין אדם למקום.

וחי יסוד גדול, הקב"ה לא סולח על בין אדם למקום עד שהאדם יתרגם בין אדם לחבירו, אחרי שמתרגם בין אדם לחבירו הקב"ה ימחל ויסלח על בין אדם למקום. יש אנשים שחושבים שיהיו צדיקים עם הקב"ה אבל מה שפוגעים ומביזים את החברים שלהם או שמנערים אותם, על זה הם לא צדיקים לעשות תשובה ועל זה הם לא צדיקים לעשות כפרה, אבל צריך לדעת שהקב"ה לא יסלח ויכפר על זה. התשובה של האדם לא עולה לשמיים עד שירצה את חבירו, כי בין אדם לחבירו זה אחד הדברים הגדולים שמעכבים את בין אדם למקום. דרך ארץ קדמה לתורה, עניינים שבין אדם לחבירו זה לפני עניינים שבין אדם לקב"ה ועד שהאדם לא ירצה את חבירו הקב"ה לא יסלח לו.

הקב"ה בא עם משה רבנו לפרעה בג' מכות אחרונות כי השטן בא בכוחות מעל הטבע

"וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה בֹּא אֶל פְּרַעֲהוֹ כִּי אֲנִי הִכְבַּדְתִּי אֶת לְבֹו וְאֶת לֵב עֲבָדָיו לְמַעַן שְׂתִי אֶתְנִי אֵלָה בְּקִרְבּוֹ. וְלִמְעַן תִּסְפֵּר בְּאָזְנֵי בְנֵי וְכֵן בְּנֵךְ אֶת אֲשֶׁר הִתְעַלְלִיתִי בַּמִּצְרַיִם וְאֶת אֶתְנִי אֲשֶׁר שְׂמַתִּי בָם וַיִּדְעֻתֶם כִּי אֲנִי ה'." (שמות, א-כ)

הקשו רבותינו הקדושים, מה הלשון "בא אל פרעה", היה צריך לומר, לך אל פרעה ולא בא אל פרעה.

אלא פה בפרשת בא, הקב"ה בכבודו ובעצמו אומר למשה רבנו, "בא אל פרעה". נלך לפרעה יחד שוינו ולא תלך אתה, משה רבנו לכד, אלא הקב"ה מודיע לו שהוא, ריבון העולמים, הולך איתו.

והנה קשה, מה מיוחד פה בבא אל פרעה, מכל המקומות האחרים שמשה רבנו הלך לפרעה?

אלא אפשר לבאר ולומר יסוד גדול, על פי דברי רבותינו הקדושים זצוק"ל:

הנה עשר מכות שלקו המצרים, זה לא סתם מספר של עשר מכות. העשר מכות האלו היו כנגד עשרה מאמרות שוברא העולם, וכנגד עשרת הדברות, וכל מכה הייתה כנגד דברה אחרת וכנגד מאמר אחר.

והמכות התחילו מלמטה למעלה, כך שמכת בכורות היא כנגד הרבדה הראשונה בעשרת הדברות "אָנֹכִי ה' אֱלֹהֶיךָ" כנגד מכת בכורות.

והנה משה רבנו פהד משלושת המכות האחרונות, שהם כנגד המחשבה. ולכן השלוש מכות האחרונות הן בפרשת בא, והשבע מכות הראשונות הן בפרשת וארא. כי השבע מכות הראשונות הן כנגד הדברות והמאמרים שבלב, והשלוש מכות האחרונות הן כנגד הדעת, המחשבה.

ולכן כאשר השטן מרגיש ורואה שכוחו הולך ומגמר, והדברים מניעים לידי סיום. השטן מכביד את כוחו ומביא כוחות מעל הטבע. ואז צריכים לאסוף גם כוחות מעל הטבע, להתמודד עם השטן הבא להכניע את האדם.

ולכן בשלוש מכות האחרונות, זו הייתה מלהמה קשה ביותר. והיה צריך את הקב"ה בכבודו וכעצמו שיכנס עם משה רבנו למרעה, שהוא סמל הטומאה והשיקוץ והתועבה. ובאותו זמן, משה רבנו נכנס להוציא נשמות ישראל שהיו כלואות בידי פרעה.

והנה התורה הקדושה אומרת פרעה מלך מצרים, ידוע שישטן שתי דרכים בהיים. יש דרך המלך מלך, או תיך כלום. ומה ההבדל בין שתי הדרכים האלו, יש תפיסה ודרך ה' של מל"ך, שזה מסמל על מ:

מוח האדם תושב בדעתו, ואחרי כן הלב מסדר את הדברים, ואחרי כן הכבד מוציא את הדברים לפועל. וזה דרך ה' מ'וה ל'ב כ'בד ראשי תיבות מל"ך.

אך דרכו של בלעם הרשע דרך אחרת. התורה הקדושה כאשר מספרת על בלעם, מגלה לנו שהתכם ידע את הרגע שאלוקים כועס בכל יום. ובאותו רגע היה בלעם אומר "כלם". והנה "כלם" זה קטרונו על האדם, שדרכו היא לא דרך ה' - מל"ך שזה מ'וה ל'ב כ'בד, אלא כל"ם כ'בד, דבר ראשון לעשות את המעשה. שזה הכבד. ואחרי כן ל'ב. לחשוב איך לסדר את מה שעשיתם, ורק אחרי כן מ'וה לחשוב על הדברים.

זה הקטרונו של בלעם כאשר הקב"ה כועס, מעורר בשמיים רגה האדם השב, התנהגותו רעה, מתנהג בדרך של כל"ם ולא בדרך של מל"ך.

ולכן משה רבנו פתח בשלוש מסות האחרונות, וראה בתן סכנה שהשטן יגבר. והיה צריך ברגעים רגישים כאלו, "בא אֵל פְּרַעֲה" שהקב"ה בכבודו ובעצמו ילך איתו אל פרעה.

הנה פרעה סמל הטומאה, סמל הרוע בעולם. אך עלינו לדעת שפרעה לא חי היום, אך הכוח של הדחף, בצורות אחרות משניות, לחביא את העולם לדרך של בלעם. דרך של כל"ם עדין קיימת, ועדיין

נמצאת בעולם. והמלתמה של יראי ה', לשמור על מלך - מחשבה, לב, וכבוד.

כי אם לא כך הדברים. נפש האדם הולכת למקומות אחרים, המלתמה של השעבוד ושל הגאולה, ושל כל מה שריאים בפרשות של השעבוד ושל הגאולה, עדיין חיים אותם בכל יום ויום. ועל האדם לדעת שיש זמנים שיכול להתמודד עם עצמו, עם היצר הרע, ויש זמנים שהוא צריך את הקב"ה שילך איתו בגדר "בא אל פתעה"

וכן בהתכוונות עמוקה ובדבקות חזקה, האדם בונה אבן על אבן, את אישיותו, את נפשו, בדרך נכונה ובדרך ישרה וטובה. הכנייה של הזיהוי העצמי של האדם וההליכה בין קוצים ודודרים, כסופה להביא את האדם למקום נוח וטוב שבו ישכון האור. הקב"ה ישפיע שפע רב מכל העולמות, ומזכה לגאולה שלימה בקרוב ממש.

